

EERO UUSITALO

*Maa- ja metsätalousministeriö,
maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä*

Maaseutupolitiikka – neljän toimijaryhmän yhteisöllisyyttä

Maaseutupolitiikan teksteissä vilahtelee neljä toimijaa sulassa sovussa, ristiriitaisesti tai joskus jopa vastakkain: kehittäjät, tutkijat, virkamiehet ja poliitikot. Kaikkia ryhmiä tarvitaan, mutta mikä on niiden asema, rooli ja vaikutus tämän hetken maaseutupolitiikkaan? Se on kutsuesitelmäni aihe.

Kehittäjät hallinnon unohtamia

Kehittäjä on parhaimmillaan yhteiskunnan uudistaja, riuska toimija, joka panee itsensä likoon sekä yhteiskunnan uudistumisen, että oman työnsä jatkumisen puolesta. Kehittäjän työ on pääsääntöisesti pätkäytyötä. Kehittäjän työltä ja hankkeelta odotetaan yhteiskunnallista keskustelua esiin nousvista ongelmista ja mahdollisuuksista. Näin hän antaa vinkkejä tutkijoille ja poliitikoille, jopa virkamiehille. Oman työn yhteiskunnallinen käsitteily ei ole aivan sama kuin hankkeen saavutusten esille tuominen, mihin kehittäjän ulospäin suuntautuva aktiviteetti liian usein pelkistyy.

Maaseudun kehittäjät limittyvät toisiinsa ryhmiin enemmän kuin muut. Osa kehittäjistä kantaa oikeutetusti kehittäjän nimeä, mutta ryhmään valitettavasti kuuluu myös henkilöitä, joiden asenne ei kehittämistyöhön riitä. Joskus on kysymys liiallisesta tukeutumisesta taustaorganisaatioon ja aivan riittämättömästä yrittämisestä, eikä yhteis-

kunnallisen keskustelun nostamisesta tahdo tulla mitään.

Kaikkia maaseutupolitiikan toimijaryhmiä luonnehtii työn lyhytaikaisuus ja epävarmuus tulevastakin. Tämä on erityisesti kehittäjien ja tutkijoiden ongelma, mutta myös poliitikkojen tulevaisuus on joka neljäs vuosi kansalaisten kättä kädessä. Tuottavuushankkeen seurauksena nuorten virkamiesten mahdollisuus päästä kiinni pysyvään leipään on yhä useamman vuoden takana. Kehittäjien keskimääräiseen varovaisuuteen yhteiskunnallisessa keskustelussa on siis syynsä, mutta ellei tee työtään voimakkaasti ja perustellen, ei ole mahdollisuutta nousta varmempaan asemaan, eikä varsinkaan saada tulosta.

Suomen liittyminen Euroopan unioniin nostatti melkoisen konsulttiparven vuosina 1995–98 hakemaan maaseudun kehittämistä. Kovin moni suunnitelma oli ulkokultainen, eikä siksi herättänyt luottamusta. Konsultit joutuivat pettymään odotuksissaan. Tämä lienee yksi syy siihen, että konsulttien määrä on pysynyt melko vaatimattomana maaseudun kehittämistyössä. Toinen todennäköinen syy on se, että maaseudun kehittämishankkeet ovat usein aika pieniä, jolloin arvonsa tuntevat konsultit eivät niistä kiinnostu. Hankkeet ovat jääneet konsultoiville tutkijoille, mikä on hyvä asia.

Toinen epäterve ilmiö hankevarojen nopeas-

ti lisääntyessä oli se, että muutamat organisaatiot kattoivat rahapulaa hankevaroin. Vanha toiminta naamioitiin hankkeiksi. Tässä virhesuuntauksessa kunnostautuivat etenkin ammattikorkeakoulut ja neuvontaorganisaatiot. Nyt tilanne on siinä suhteessa huomattavasti parempi. Sen sijaan kehittäjien yksilöllinen ammatillinen asema ei ole kokenut. On hyvin surullista, että suomalainen hallintokoneisto ei osannut orientoitua ohjelma- ja hankemaailman ehtoihin, vaan jatkoi toimintaansa linjahallinnon ehdoin. Pitkäaikaiseksi muodostunut ohjelma- ja hanketoiminta näyttäytyi koko ajan väliaikaisena, vaikka jo vuonna 1995 tiedettiin toiminnan jatkuvan pitkään.

Maaseutupolitiikan neljä toimijaryhmää voidaan tulkita erillisiksi, mutta käytännössä ne liittyyvät toisiinsa. Yksi esimerkki ovat virkamiehistössä tarvittavat kehittäjät. Ohjelmien laatiminen ja uusien kehittämistoimenpiteiden rakentaminen ovat kehittämistyötä. On suorastaan vahingollista, että kehittäjien osuus virkamiehistössä on viime vuosina supistunut supistumistaan tarkastajien kustannuksella. Tarkastajia on lisätty esimerkiksi siksi, ettei jouduttaisi palauttamaan euroja Brysseliin. Tällaiset perustelut ovat virheellisiä ja vievät pohjaa pois kehittämistyöltä, joka kaikissa oloissa edellyttää luottamusta.

Tutkijat, rohkeaa otetta!

Yhteiskunnallisten teemojen tutkijan voisi määrittellä toimijaksi, jolla on vapaus ja vastuu ratkaista tai ainakin etsiä ratkaisuja yhteiskunnallisiin yhtälöihin. Tutkimuskohteen määrittäminen ja rajaaminen ovat tässä suhteessa merkittäviä. Määritelmäni tutkijasta on hyvin positiivinen, vaikka tiedän, että tutkijan paras anti on osuvien nimien antaminen tärkeille ilmiöille.

Turhan usein tutkimussuunnitelmien yhteydessä jää miettimään tutkijan tai tutkimusryhmän kunnianhimon puutetta tavoitteiden asettamisessa. Liian usein maaseutututkimuksen maaseutupoliittinen arvo jää vaatimattomaksi. Myös vastakkaista pulmaa esiintyy – tosin harvemmin. Tällöin tutkija kypsyttelöi ajan kanssa teemansa niin monimutkaiseksi, että alkaa sekoilla teorioissaan ja tutkimuksen valmistuminen venyy tai tut-

kimus jää kesken. Totta on, että tutkijan tehtävän määrittely on vaikeaa ja ratkaisevaa työn onnistumiselle.

Yhteisöllisyys tutkimustyön yhteydessä on ennen kaikkea ajatusten vaihtoa, hypoteesien testauksena naapuritutkijoiden kanssa, julkista kirjoitettua ja myös opetustehtäviä. Etenkin yliopistoissa tutkimuksen ja opetuksen välille helposti asetetaan seinä. Opetus on muka vähemmän kiinnostavaa ja tärkeää. Kuitenkin opettamalla oppii parhaiten: tutkija pystyy testaamaan oletuksiaan sekä kuulijoiden että itsensä kanssa. Siksi on aivan oikein, että yliopistot määrittävät toimihenkilöilleen sekä tutkijan että opettajan tehtäviä, samoin kuin velvollisuuden punnita työtään alueellisen vaikuttavuuden ja kehittämisen näkökulmasta.

Tutkijan vapaus ei ole yksinäistä kyyhöttämistä tutkimusongelman äärellä, vaan vastuullista ongelmanratkaisua yhdessä muiden kanssa. Tutkijan päämääränä on kehittyä omalla alallaan kelpoiseksi toimijaksi ja vaikuttajaksi, mitä ei suinkaan mitata arvioitujen artikkeleiden määrällä.

Maaseutupolitiikka on uusi politiikan ala. Samoin maaseutututkimus kilvoittelee uutena ja pienenä perinteisempien alojen kanssa. On erittäin tärkeää, että politiikan suunnittelu ja maaseutututkimus ovat kehittyneet rinnakkain ja tätä asetelmaa on pyritty vahvistamaan. Kun maaseutupolitiikka nykymuodossaan otti ensi askeleita 1980-luvun lopulla, samaan aikaan perustettiin maaseutututkimusyksiköitä. Ne ovat pienehköjä, mutta niitä on useita ja ne sijoittuvat eri puolille Suomea. Asetelma on aivan toinen kuin esimerkiksi Ruotsissa. Merkittäviä etappeja maaseutututkimuksen vahvistamisessa ovat olleet myös YTR:n tutkimusrahoitus vuodesta 1992 alkaen, maaseutuprofessuurien perustaminen vuosina 2003–2006 ja Rural Studies-opintojen järjestäminen. MUA-yhdistyksen perustaminen kymmenen vuotta sitten yhteiseksi tutkijoiden ja kehittäjien foorumiksi oli myös tärkeä virstanpylväs. MUA-yhdistys ja YTR ovat vetäneet yhtä köyttä, mikä on mahdollistanut muun muassa aikakauskirjan julkaisemisen.

Maaseutupolitiikassa havaittava yhteisöllisyys nojaa kehittäjien ja tutkijoiden yhteistyöhön. Tutkijat ovat tuoneet lisäinformaatiota teemoi-

hin, joita maaseutupoliitikassa on pidetty tärkeinä. Toivottavasti YTR:n käytössä olevat varat nostetaan entiselle tasolle. Lisääntyvällä tutkimusrahoituksella olisi mahdollista rakentaa aitoja valtakunnallisia hankkeita nykyistä turvallisemmin ja enemmän.

Virkamiehet, enemmän vastuullisuutta!

Päätäjät eli poliitikot päättävät ja virkamiehet toimeenpanevat. Tämä perimätieto istuu kansassa sitkeästi. Myyttiin liittyy myös kuva virkamiehen neutraliteetista: virkamies näkee ja melkein ymmärtääkin kaiken, mutta ei ota kantaa. Byrokratia on tässä utukuvassa perinteisessä puhtaassa muodossaan. Valmistelun ja päätöksenteon raja vain ei ole niin yksinkertainen, että sen molemmiin puolin olisi kaksi täysin erillistä ryhmää. Eikä virkamiestenkään toiminta ole pysyttänyt byrokratiaa aisoissa, vaan tosiasiaa se on lisännyt sitä. Juice oli oikeassa: ”ei virkamiestä voi muuttaa, ei opettaa, vaan parasta on viedä saunan taakse ja lopettaa.”

Mutta yllättäen maaseutupoliitikan neljästä toimijaryhmästä virkamiehet ovat välttämättömin, joskaan ei tarpeellisin. Jos kehittäjät eivät kehitä vaan ovat kehittävinään, tutkijat viettävät italialaista lakkiaan vaikkapa alhaisten palkkojen takia ja poliitikot pörräävät vaalilomillaan puoli vuotta, kukaan ei huomaisi. Sen sijaan, jos virkamiehet ovat puoli vuotta pois työpaikoiltaan, yhteiskunta pysähtyisi. On poliittisia virkamiehiä ja poliittisia yrittäjiä, mutta kaikkien toimijoiden tulisi pystyä yhteiskunnalliseen eli poliittiseen keskusteluun saadakseen työllään tulosta.

Poliittisissa virkamiehissä on tapahtunut vuosikymmenien mittaan olennainen muutos. Vielä 1970-luvulla esimerkiksi sisäasiainministeriön aluepoliittisella osastolla oli kaksi miehistöä, SDP:n ja Maalaisliiton joukkueet. Riippuen hallituksesta toinen teki töitä ja toinen lepäsi, kertoi osaston päällikkö. Kuntien siivoojilla oli oma kiintiöpaikkansa ja niin edelleen. Onneksi tästä puoluepolitiikan yliampumisvaiheesta on päästy eroon. Jäljellä ovat valtionhallinnon ja kuntien ylimmät virkapaikat sekä ministereitä, kansanedustajia ja ylimpiä kuntien virkamiehiä avusta-

vat politiikan harjoittelijat. Ylimpien virkamiesten tehtävien poliittisuus on ymmärrettävää ja se heijastuu myös nimityksiin, sen sijaan hyvin nopeasti lisääntyneiden poliittisten avustajien merkityksestä tultaneen puhumaan tulevina vuosina enemmänkin. He sekä avustavat että eristävät päämiestään. Vielä kymmenen vuotta sitten vain pääministerillä oli pari poliittista avustajaa, nyt kaikilla ministereillä on useita.

Käsitteellä poliittinen yrittäjä tarkoitetaan virkamiestä, jonka toiminta on luonteeltaan huomattavan poliittista. Kun Leo Granberg ja Ándras Cite kirjoittivat tästä MUA-aikakauskirjassa, löysin siitä itseni. Olen yrittänyt ajatella, miksi näin on pääsyt käymään. Aiheuttiko ilmiön toimijan, tässä tapauksessa minun luonnevikani tai taipumukseni ja kokemukseni politiikan tekijänä, vai aiheuttiko tällainen rooli uuden politiikan alan tyhjiöstä päättäjien puolella. Poliitikot ovat yleensä vahvoja joillakin entisillä politiikan aloilla, mutta uuden alojen synnyttäjiä he eivät ole. Siten uutta politiikan alaa rakentava virkamies ei kilpaile poliitikkojen kanssa, mutta joutuu ottamaan keskimääräistä poliittisemmän roolin. Ilman tällaista otetta uusia käytäntöjä ei saada aikaan. Virkamiesesimiehet ja kollegat vastustavat aluksi jokaista uutta menettelyä. Poliittinen yrittäjä joutuu todella yrittämään.

Maaseutupoliitikan yhteistyöryhmä voisi poikkihallinnollisena elimenä olla nykyistä poliittisempi ja käydä enemmän aitoa yhteiskunnallista keskustelua. Näin ei kuitenkaan tapahdu syystä tai toisesta. Varsinainen YTR voisi vahvistaa asemaansa avoimella ja reilulla maaseutupoliittisella otteella.

Byrokratia on harmillisessa muodossaan pääosin virkamiesten aikaansaannosta. Tosin EU:n ohjelma- ja hankemaaailmassa osa ongelmista tulee Brysselistä ranskalaisen hallintokulttuurin myötä ja siksi, että asioiden poliittisessa valmistelussa ei tiettyä EU:n esityksiä ole ymmärretty riittävästi vastustaa. Siten poliitikot kantavat byrokratiasta osavastuun. Silti jäljelle jää kysymys: miksi virkamiehet syyllistyvät byrokratian lisäämiseen? Syitä on useita.

Kun hallinnon ketjua on pidennetty eli eriytetty tehtäviä entistä tarkemmin, kasvaa byrokratia jo siksi. Jokainen ketjun toimija määrittää oman

tehtäväalueensa. Kokonaisuuden hallinta on kielteisen byrokratian paras vastalääke, mutta se menetetään tehtäviä eriyttämällä. Kun asetusten ja pelisääntöjen kirjoittamiseen useimmiten liittyy inhimillinen pyrkimys mahdollisimman huolelliseen työhön, silmällään liian tarkasti tarkastuskertomusten pikkumaisia murheita. Porsaanreikiä yritetään tilkitä entistä tiukemmilla vaatimuksilla. Näin yksittäisistä prosessin kohdista tulee kokonaisuutta suurempia, jolloin byrokratia alkaa estää itse asiaa.

Kovin usein arat ja kokemattomat virkamiehet myös luulevat, että säädöksissä on kysymys oikeasta ja väärästä. Tällöin unohtuu pääasia eli säädöksillä pyritään samaan aikaan tietty yhteiskunnallinen tavoite. Oikean ja väärän sijaan säädöksissä on kysymys sujuvuudesta ja toimimattomuudesta. Virkamiehen keskeinen vastuu liittyy oikeiden asioiden sujuvaan toteuttamiseen – ei pienten asioiden oikeaan tulkintaan.

Poliitikot tapailevat maaseutupolitiikkaa

Kun maaseudun kehittämisprojekti perustettiin 1988, tehtiin vielä maaseudun kehitystyötä. Vasta vuosien 1993–1994 aikoihin alkoi kirkastua, että maaseudun kehittäminen on oma politiikan lohkonsa. Poliitikoille maaseutu oli lähinnä alue, jossa harjoitettiin maataloutta ja kansallisesti tärkeää metsätaloutta. Poliitiikan ala syntyi ennen kuin poliitikot tulivat mukaan. Tämä prosessi jatkuu edelleen, tosin hieman kypsyneenä.

Yhdessä vaiheessa muutamit tutkijat kritisoivat maaseutupolitiikkaa ja etenkin Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmää siitä, että se ei ollut päässyt sinuiksi poliitikkojen kanssa. Miksi? Syitä oli varmaan YTR:ssä, mutta koska poliitikkoja ala ei kiinnostanut, ei heitä myöskään ollut helppo saada mukaan. Pelkät maatalouspoliitikot olisivat vain jarruttaneet maaseutupolitiikan kehittymistä. Harvat poliitikot pystyvät vieläkin käsittelemään yhteiskuntaa maaseutupoliittisesti. Meidän alalle vihkiytyneiden täytyy ilmeisesti keskittyä lähivuosina politisoimaan maaseutupolitiikkaa!

Tehtävä vaikeutuu, kun politiikassa tapahtuu alasta riippumatta suuria muutoksia. Puolueiden jäsenmäärät laskevat edelleen, puolueiden ohjel-

matyö on olennaisesti vähentynyt, esimerkiksi vain Vihreällä puolueella on ajantasainen maaseutupoliittinen ohjelma. Päätäminen on eriytynyt ja ammatillistunut niin valtionhallinnossa kuin kunnissa. Eduskuntaryhmät ovat voimistuneet ja takavuosina voimakkaat puoluetuotokset pienentyneet. Tämä osaltaan selittää myös ohjelmatyön kaventumisen. Miten sijoittaa maaseutupolitiikka näihin muutoksiin tavalla, että se tulisi nykyistä olennaisemmaksi osaksi politiikan tekoa?

Yksi YTR:n lähiaikojen tärkeistä tehtävistä onkin integroitua avustamaan puolueiden maaseutuohjelmien laadinnassa. Kerran tällainen vaihe olikin, mutta se oli silloin kun puoluetuotokset ohjelmatyötä ylipäättään harrastivat. Toisaalta eteenpäin on myös menty. Vuodesta 2001 lähtien on toiminut kansanedustajien maaseutuverkosto eduskunnassa ja vuodesta 2004 lähtien maaseutupoliittinen ministeriryhmä. Maaseutupolitiikan politisoiminen on kuitenkin edelleen kesken.

Meillä on kuitenkin maaseutupolitiikka siitä huolimatta, että Euroopan unionin niin kutsuttu maaseutupolitiikka on kuin käärinliina maatalouspolitiikan ympärillä. EU:n maaseutupolitiikka on vanhan paradigman mukaista eli se lähtee maataloudesta ja on laajentunut ympäristön suuntaan sen verran kuin se on maataloudelle edullista. Varojen käytön hyötysuhde on alhainen ympäristön ja maaseudun näkökulmista, maatalouden näkökulmasta hieman parempi. Suomessa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman paradigma on EU:n politiikkarakenteiden mukainen eli vanha ja maatalouskeskeinen. Maaseudun elinvoima kuitenkin vaatii ehdottomasti uuden paradigman soveltamista eli kehittämistoimien laajentamista kaikkiin väestö- ja ammattiryhmiin. Tässäkin tapauksessa on erittäin vaativaa löytää riittäviä ratkaisuja harvaan asutun maaseudun oloihin.

On todennäköistä, että vuonna 2014 alkava ohjelmakausi ei vielä tuo suuria muutoksia EU:n paradigmaan.. Sitä suuremmalla syyllä on vahvistettava YTR:n ympärillä toteutettavaa uuden paradigman mukaista maaseutupolitiikkaa. On myös kiinnitettävä aikaisempaa enemmän huomiota laajan maaseutupolitiikan käytössä oleviin voimavaroihin. Nyt valtion varat on keskitetty sup-

pean maaseutupoliitikan EU-ohjelmien vastinrahoiksi. EU-perusteiset ohjelmat supistuvat seuraavalla kaudella merkittävästi. Alueellista tasapainoa ei voida saavuttaa, ellei vahvisteta huomattavasti laajan maaseutupoliitikan mukaisia toimia. EU-ohjelmille on valitettavasti annettu aivan liian suuri painoarvo niiden merkitykseen nähden. Virhesuuntaus lähti liikkeelle 90-luvun laman vuosina, jolloin valmisteltiin Suomen ensimmäisen EU-kauden ohjelmia. Niinpä EU:n aluepolitiikan periaatteista toteutuivat Suomessa muut paitsi täydentävyyseriaate.

Kunnallispoliitikot ovat maaseutupoliitikallesi tärkeä mutta jatkuvasti pulmallinen ryhmä. Varmasti ei ole kysymys asiantuntemuksen tai tahdon puutteesta. Kyliä on paljon edustajia valtuustoissa ja maakuntahallinnoissa, mutta tavassa, millä kunnallispolitiikkaa tehdään, on jotain maaseudun unohtavaa. Joitakin ilmiöitä syitä tähän on nähtävissä.

Kunta on julkisia palveluja järjestävä organisaatio. Käytössä oleviin varoihin nähden lakisääteiset tehtävät täyttävät kentän. Sen sijaan alueellinen kehitystyö tai elinkeinopolitiikka on harkinnanvaraista kunnan toimintaa ja niiden resursointi on kaikkiaan vaatimatonta. Kunnallispolitiikkaa elähdyttää myös niin kutsuttu kokonaisuus, millä kunta kilpailee muiden kuntien kanssa ja varjelee omaa itsenäisyyttään. Jo näillä perusteilla oman kirkonkylän vetovoimaisuuden turvaaminen on tärkeä asia. Lisäksi kuntien rooli EU-perusteisessa ohjelmatyössä jäi aikanaan ratkaisematta, mikä on käytännössä pulmallinen niin hankkeiden toteuttajille kuin kunnille itselleen. Kunnan ote omista kylistä ja omasta alueestaan ei myöskään ole kunnossa. Hyviäkin kyläsuunnitelmia ei hyödynnetä riittävästi, vaan kunnan kehittämisohjelmia työstetään ulkopuolisilla konsulteilla. Näissä asioissa on aihetta tehdä merkittäviä muutoksia. Kunnan ja sen kylien suhde on järjestettävä jatkuvaksi, eikä siinä ole kysymys kyläpolitiikoinnista vaan nykyistä vastuullisemmasta kunnallispolitiikasta.

Edellä sanottu kertoo koruttomasti, että maaseudun kehittämisen poliittinen puoli on vielä keskeneräinen ja asian oikentamista ehkäisee kytkentä Euroopan unionin vanhakantaiseen maa-

seutupoliitikkaan. Poliitikot ovat kuitenkin jo tietoisia osin hupsusta uuden ja vanhan paradigman rinnakkaisesta olemassa olost. Valtioneuvoston maaseutupoliittinen selonteko on tyylipuhdas uuden paradigman tuote kuten varmaan myös tuleva eduskunnan kannanotto muutamalla nostalgisilla vanhan lähestymistavan painotuksilla höystettynä. Uskon myös, että suurenevien kuntien ja kylien suhde pystytään järjestämään nykyistä toimivammaksi. Luottamushenkilöiden on saatava tietoa ja kunta tarvitsee paikallistoimijoiden aktiivisuutta. Maaseutupoliitikan neljän toimijaryhmän joukossa poliitikot ovat kuitenkin se ryhmä, joka vielä tällä hetkellä on vähiten toimintakykyinen.

Toimijaryhmät linjakkaaseen yhteistyöhön

Ulkomaiset arvioijat näkevät Suomen valtiksi maaseudun kehittämistyössä maan pienen koon: mahdollisuuden suoriin yhteyksiin alhaalta ylös ja ylhäältä alas, sekä mahdollisuuden hyödyntää keskinäistä tuntemusta ja luottamusta. Tämä on ollut yksi suomalaisen maaseutupoliitikan tietoisista perusteista jo pitkään ja hyvin tuloksin. Häiriöitä ovat aiheuttaneet vain tehtäväkokonaisuuksien keinotekoinen pätkiminen sekä ylikuntoiset jääviystulkinnat. Läheisyyttämme, mahdollisuutta yhteisöllisyyteen on käytettävä hyväksi myös jatkossa. Neljä toimijaryhmää tarkoittaa neljää tuloa samaan asioihin, jotka elävässä elämässä niveltäytyvät toisiinsa. Siksi maaseutupoliitikan pelisääntöjä ja käytäntöjä ei pidä viedä toimijoiden keskinäisiä välimatkoja lisäävään suuntaan.

Toisaalta kaikki toimijat ovat omassa työssään vapaita ja itsenäisiä, mutta siihen ei tarvita erillään oloa. Arvokkaampaa ja vaikuttavampaa on olla itsenäinen yhteistyössä. Suotavaa on myös se, että tilaisuuden tullen tutkija heittäytyy kehittäjäksi ja kehittäjä tutkijaksi, virkamies tutkijaksi ja tutkija vaikka paikallispoliitikoksi, mikäli saa uudestaan syntymiselleen riittävästi tukea. Uusi rinnakkainen rooli ei hämää entistä roolia, päinvastoin se syventää tietoisuutta eri roolien merkityksestä. Samalla yhteiskunnalliset taidot paranevat.

Maaseudun Uusi Aika-yhdistys on osatekijä tässä prosessissa. On erittäin tärkeää, että yhdistys

pidetään aidosti kehittäjien ja tutkijoiden yhteisenä foorumina. Tutkijoiden on syytä tajuta, että politiikkaa voidaan kehittää ilman tutkijoiden vaikutusta, mikä olisi vahinko. Molempien yhteisetu on, että läheinen kumppanuus jatkuu.

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä vetää ohjelmien valmisteluun mukaan tutkijoita ja kehittäjiä. Eduskunnan maaseutupoliittisella verkostolla, maaseutuparlamenteilla samoin kuin henkilökohtaisilla suhteilla kehitetään yhteyksiä poliitikkojen suuntaan. Työhön on pyydetty mukaan myös kansanedustajien eduskunta-avustajia, ja toivottavasti yhä useampi virkamies, tutkija ja kehittäjä rohkeee kirjoittaa maaseutupoliittisia artikkeleita lehtiin. Nyt kaikkien neljän ryhmän maaseutupoliittisissa puhe- ja kirjoitustaidoissa on vielä parantamisen varaa. Liian moni tutkija on edustamansa alan ja teeman ulkoreunalla, vaikka oikea paikka on lähellä keskiötä. Valtaa ei koskaan anneta, se otetaan. Sama koskee yhteiskunnallista vaikutavuutta.

Tutkijan ja virkamiehen pulmat päästä mukaan aktiiviseen yhteiskunnalliseen toimintaan ovat hyvin yhtäläisiä. Myös lääke tautiin on sama: voimakas ote omasta teemasta ja samanaikaista toimintaa kehittäjänä tai luottamushenkilönä. Näin kaikupohja laajenee, ja niin tutkijan kuin virkamiehenkin taito ja herkkyyys johtopäätöksiin kohenee. Monesta näkökulmasta Suomi on sopivan pieni maa kehittämään eri toimijaryhmien yhteispeliä eli yhteisöllisyyttä. Tehkäämme sitä entistä tietoisemmin niin tulokset paranevat.